

**'Új szereplők a pénzügyi piacon' műhelymunka
2011. január 13-14., Budapest**

**RÉSZTVEVŐI AJÁNLÁSOK
(felszólalások sorrendjében)**

I. A társadalmi környezet (pl. jogi, finanszírozási vagy támogatói környezet), a két szektor és kapcsolatának jellemzői továbbá azok megváltoztatására irányuló ajánlások:

1. Nincs megegyezés abban, hogy gyenge vagy erős a civil szektor beágyazottsága Magyarországon, de recens kutatások szerint inkább gyengének mondható (Ild csatolt kutatások). Tehát a társadalmi szereplőkkel való kapcsolatukat a civil szervezeteknek továbbra is erősíteni kellene, főként a magánszemélyek felé.
2. Ha csak civil szervezetek fenntarthatóságáról beszélünk, akkor az kizárja a nem e formában működőket a párbeszédből. Inkább a konkrét célokkal való folyamatos törődés fenntarthatóságára lenne érdemes koncentrálni.
3. A civil szektor és a pénzpiaci szereplők is felismerték a partnerség fontosságát, de segíteni kell egymás jobb megismerését, megértését és az igények megfogalmazását. A konkrét továbblépés irányai még nem tisztázottak, de felmerültek különböző ötletek, ajánlások: kölcsönös tanulási programok képzelhetőek el a pénzintézetek és a civilek között, pl. egymás képzése, cseregyakornoki programok, stb.
4. Adókedvezmények biztosítása is szükséges lenne az üzleti szektor szereplőinek, amennyiben civil szolgáltatásokat, termékeket vásárolnak.
5. A civil szektorban nem csak pénzhiány mutatkozik, hanem jelentős felesleges források is rendelkezésre állnak, amelyek rövidebb vagy hosszabb ideig befektethetőek lennének, erre viszont még nincs Magyarországon lehetőség, ezt meg kell teremteni.
6. A civil szektor súlyos problémákkal is küzd, duális szerkezete van, a szervezetek 15%-ánál van a bevételek 80%-a. Nincs horizontális szektor öntudat, inkább szakmai alapon szerveződik a szektor. A nagy nonprofit civil intézményekből hiány van Magyarországon, ezek létrejöttét, közvetítői szerepét szükséges erősíteni. A nagy szakértői fluktuációt csökkenteni szükséges.
7. A forráshoz jutás tekintetében jelentős a szektor átpolitizáltsága, a szervezeteknek fontos autonómiájukat, politikai függetlenségüket megőrizni és transzparenson kommunikálni a társadalmi bizalom és beágyazottság növekedése, így pedig a fenntarthatóság erősítése érdekében. A magánadományok nagy potenciált jelenthetnek a civilek forrásdiverzifikálásának fejlesztésében. Ezek aránya ugyanakkor nem nőtt az elmúlt években. Nem jöttek létre független helyi források és nem jelentenek a helyi szervezetek számára biztosan elérhető forrást a magánadományok, amelyek elérhetőségét fejleszteni kell.
8. A civil szektor bevételi szerkezetében az állami támogatások aránya a 2000-es évek óta nőtt. Ezzel szemben a magánadományok részesedése csökkent. Ezt az aránytalanságot fontos csökkenteni.

9. Mérhető a civilek életképessége? Nem volt kimutatható a forrásdiverzifikáció hatása a szervezetek életképességére, inkább szakterülettől függött az életképességük, amiken érezhető az aktuális állami irány vagy donorstratégia.
10. Állami támogatási rendszerek nem tudnak megfelelni a szektor igényeinek, inkább komoly adókedvezmények és szigorú ellenőrzés kellene a központi alapok helyett. Az 1% rendszer nem jó irány.
11. A pályázatok, a strukturális alapok késői kifizetései teszik a hitelfelvételt szükségessé. Nagy erőbefektetést igényel az értékelés a bankok részéről, illetve minimális vagy elégtelen garanciát tudnak a civilek fedezetként felmutatni a hitelfelvételhez, a kamatok finanszírozási forrásainak előteremtése sincs mindig megoldva.
12. Milyen lehet egy támogató környezet (enabling environment) akár a civil szektornak, akár más társadalmi szereplőknek? Magyarországon még mindig nagyon erősen az államtól várja mindenki a beavatkozást a civil szervezetek támogatására, ami a fenntarthatóságot hátráltató tényező. Ám az is egy élő álláspont, hogy az államra támaszkodva lehet megoldani a fenntarthatóság megteremtését. Van egy regulációs szerepe az államnak, amely először akadályokat épít, majd később csak az állam segítségével tudjuk ezeket legyőzni a mai magyar gondolkodás alapján. Magyarországon adott egy jelentős innovációs potenciál és számos példát találunk társadalmi innovációkra itthon. Akkor tényleg szüksége van a civil szektornak az állami segítségre?
13. Számos új szervezeti forma jelent meg Magyarországon: 1) Az angolszász minta: hibrid nonprofit/társadalmi vállalkozás, célja, hogy egy szervezeten belül egyesítse a 2 forma előnyeit, a profitfelosztás tilalma mellett is elérhet piaci forrásokat is (pl angol community interest company); 2) A kontinentális modellben egy új szervezeti mintának egy állami forrás elérése a cél, amire alapulva jön létre az adott jogi forma. Nem a társadalmi szükségletet segíti a jogszabály, hanem az állam ösztönzi valaminek a kialakulását, amire szüksége van.
14. Csehországban a privatizációból származó bevételek 1%-át magánalapítványok tőkéjének növelésére fordították, amely egy példaértékű egyszeri állami beavatkozás. Ennek az alaptőkének 80%-át adományként kellett kiosztaniuk az alapítványoknak, a maradékról pedig szabadon dönthettek. Ezzel egy folyamatos működést támogató és finanszírozó forrást teremtettek. Ebből a példából fakad, hogy Csehországban 3 befektetési alap jött létre a tőkésített magánalapítványok tőkéjének kezelésére.
15. A civil szektor egyik fő problémája az alultőkésítettség, tehát bármilyen pénzügyi szolgáltatás igénybevételéről beszélünk, az a fő probléma, hogy nincs ehhez fedezet. A jelenleg alapítványok és egyesületek (melyeknek nincs vagyona) összességéből álló szektorban milyen lehetőség lenne a szektor körének átértelmezésére, kitörési pontok találására ebből a formából, ami alapvetően most akadályozza az üzleti tervezést? A transzparensabb jogi környezet létrehozása nagy segítség lenne pl. A tőkegyűjtéshez azonban a szervezetek aktív fellépése is elengedhetetlen, nehéz lenne ma Magyarországon egy 'capital campaign' (tőkenövelést célzó kampányt) megszervezni, amit a támogató környezet kialakítása önmagában nem oldana meg. Az alapítványok Csehországban már egy meglévő alaptőkéhez kaptak állami hozzájárulást. A civil szervezetek gazdasági működéséről kialakult gondolkodást szükséges megváltoztatni, tartalékok gyűjtését ösztönözni. Nemcsak programokra, hanem alaptőkére is meg kell szerezni a pénzt.
16. A Full Cost Recovery (FCR - teljes költségmegtérülésre épülő tervezés), a 'social return on investment' (befektetések társadalmi megtérülése) nem új kifejezések, megközelítések még Magyarországon sem. A 90-es években indult Amerikában és 1998-ban a téma szakértői látogattak el Magyarországra pl. a Civil Társadalom Fejlesztéséért Alapítványon keresztül. Az FCR, a pénzügyi tervezés, fenntartható tervezés egy 15-20 éves ügy. A CTF Alapítványban folyamatosan ment egy szervezeti management tréning, amely több ezer szervezetet érintett 2006-ig. Viszont akkor úgy tűnt, hogy nincs már ilyen típusú tréningre igény.

17. Megint (vagy még mindig) kulturális váltásra van szükség, ezen felül vagy ettől eltérve új területeket is be kell mutatni az üzleti vagy civil gyakorlatok területén, ami szemléletváltáshoz vezet. Nem az a nehéz Magyarországon, hogy új formák létrehozását, működtetését tanulják meg a társadalom különböző tagjai, hanem a kockázatvállalási akarat vagy képesség hiányzik. Ez a kockázatvállalás a jó gyakorlaton túli, kényelmességen túli hozzáállást is jelentené.
18. A civil szervezetek pénzügyi ismerete megfelel a lakossági ismereteknek, sokszor magánszemélyként jelennek meg ebből a szempontból. A bankot számos jogszabály kötelezi, hogy a civileket a vállalatoknak megegyezően kezelje. Ezeket a szabályozókat is módosítani szükséges a civil szervezetek sajátos karakterének és szükségleteinek megfelelően, amely különbözik a vállalatokétól.
19. Általában egy civil szervezet nem tudja beárazni, ezáltal piacosítani a saját szolgáltatását, ebben fontos a segítség számukra (termék- és szolgáltatásfejlesztés, piacfelmérés, üzleti terv készítése, stb.).
20. Finanszírozási eszközök szélesebb skálája és új szereplők belépése szükséges a társadalmi vállalkozások hosszú távú sikeressége, a társadalmi hatás növelése érdekében.
21. Szükséges a nyitás a pénzügyi szektor részéről, a társadalmi haszon érdekében vállalt extra kockázattal, pl: üzleti angyalok, társadalmilag felelős kockázati tőkealap révén az új vállalkozások segítésére érett, társadalmi vállalkozásokra szabható saját banki termékekkel-partnerségben más szervezetekkel, kockázatmegosztással ügyfélkörben társadalmilag felelős befektetési ajánlatként létező banki termékekhez hozzáférhetőség biztosítása.
22. Az állami szerepvállalást erősíteni kell a társadalmi vállalkozások fejlesztése területén: a KKVk finanszírozásának támogatásához hasonló eszközökkel, pl. Széchenyi –kártya kiterjesztésén keresztül fontos lenne.
23. Kiemelt erőfeszítés szükséges az alternatív pénzpiac fejlesztésére, az etikus és közösségi bankok, takarékszövetkezetek, a kockázati tőkebefektetés, stb. megerősítésére. Ezek a rugalmasabb finanszírozási struktúrák, a társadalmi befektetések, a hatást és fenntarthatóságot figyelembevevő befektetések, a társadalmi kockázati tőkebefektetések, stb. intenzifikálása a civil társadalmi innovációs, szociális gazdasági kezdeményezések finanszírozása céljából kiemelkedően fontos, hisz jelen globális, európai és nemzeti szintű gazdasági krízisre adhatnak adekvát választ ezek a kezdeményezések.

II. Pénzintézeteknek szóló ajánlások:

1. Bankszektor ismereteinek bővítése a civil szektorról tréningek, műhelymunkák, kerekasztal-beszélgetések, stb. formájában szükséges.
2. Bankszektor CSR-jának és társadalmi célú befektetési programjainak stratégiai fejlesztése, a társadalmi felelősség a befektetésekben is jelenjen meg.
3. A társadalmi kockázati tőkebefektetéssel, tőkeemeléssel, stb. ezek profitjának valós értéken történő mérése, kalkulációja (pénzügyi, társadalmi, környezeti megtérülés együttes figyelembevétele) szükséges.
4. Civil szervezetek által nyújtott szolgáltatások igénybevétele valós piaci értéken történjen.
5. Külön a civil szektor szereplőinek szóló pénzügyi szolgáltatások kidolgozása (még ha állítólag kicsi is lenne ez a szektor, kevés a profit és túl nagy kockázatu ügyfélkörbe tartoznak), pl. hitel 4%-os kamattal, a túl magas kamatok egy profitot termelő szervezetet ugyanúgy tönkretelhetnek.

6. Nem feltétlenül a hitelnek kell az elsődleges civil szektornak szóló pénzügyi szolgáltatásnak lennie. A befektetés jellegű megoldások kedvezőbbek lehetnek, de a pénzügyintézetek szerepvállalása a civil szektor fenntarthatóságának segítségével úgy is megtörténhet, hogy valamilyen módon segítik a civil szektor szereplőinek egyéni adományok elérésére tett erőfeszítéseit, például díjmentesíthetik a magánadományok utalását, a beérkezési számlát költségmentesíthetik, stb.
7. Fejlesztetni kell a civil szektor pénzügyi ismereteit, pl. kölcsönös tanulási programok képzelhetőek el a pénzügyintézetek és a civilek között, barterbe képzések megtartása, egymásnál eltöltött gyakornoki programok, stb. szervezése.
8. A civil szervezetek feltőkésítése és tőkájének kezelése is mérlegelendő lehet a bankok számára.
9. A forprofit szektornak a foglalkoztatás mentén vissza kell áramoltatnia bizonyos költségeket, forrásokat ahhoz, hogy egy egyensúly alakuljon ki.
10. Folyószámlahitelek biztosítása civil szervezetek számára már elindult és kulcsfontosságú a kiterjesztése jobb feltételekkel.
11. A civil szervezetek gazdasági működéséről kialakult gondolkodást szükséges megváltoztatni, tartalékok gyűjtését ösztönözni.
12. Tanácsadás, pénzügyi tervezési szolgáltatás nyújtása a hitelkérelmező civil szervezeteknek, amennyiben igénylik.
13. Egy hitelfelvétel kapcsán a civil szervezeti ügyfelet ne csak egy utolsó időszakra alapuló teljesítés alapján mérlegeljék, hanem vegyék figyelembe a bankok az egész működési horizontot, honnan indult és hol tart ma a szervezet.
14. A Yunnusi 'social business' modell alapján, ahol magánszemélyek közössége kap valójában mikrohitelt és közösségi felelősséget vállalnak, kipróbálható lenne egy hasonló modell civil szervezetek körében, azaz több szervezet vállalna felelősséget együttesen.
15. Az EUs pályázatok okozta likviditási nehézségek megoldásaként nyújtott pénzügyi szolgáltatások a mai napig aktuálisak. Az EUs finanszírozásban, az elnyert sikeres projekteknél megbízhatnának a pénzügyintézetek is.
16. Társadalmi befektetési vagy társadalmi innovációs alap létrehozása szükséges, a társadalmi innovációs kezdeményezések, projektek kiemelt finanszírozójaként kulcsfontosságú szerepet kaphat. Az EU is hasonló alap létrehozását tervezi európai szinten.
17. Közbülső (intermediary) szervezetek bevonását, aktivitását erősíteni szükséges, amelyek nagy tapasztalattal rendelkeznek a civil szektorról, de ismerik a pénzügyi szereplőket is. Ezek az szervezetek nagy segítséget jelenthetnek bankoknak a civil szervezetek, társadalmi vállalkozások, szociális szövetkezetek, stb. elérésében, értékelésében, kiválasztásában, a managementben és a kommunikációban is, továbbá szakértéssel és szolgáltatásokkal tudnak rendelkezésre állni pl. egy társadalmi befektetési alap létrehozásához.
18. Ne feltétlenül a jogi bejegyzési forma legyen a döntés vagy besorolás alapja egy hitelkérelem esetében például.
19. Ne csak a fővárosi bankfiókokban kerüljön alkalmazásra a CSR stratégia, a társadalmi felelősségvállalási programok vagy a társadalmi befektetési filozófia, hanem a vidéki bankfiókok is tudjanak ezekről és alkalmazzák a központi megközelítéseket.

III. Civil szervezeteknek szóló ajánlások:

1. Nincs megegyezés abban, hogy gyenge vagy erős a civil szektor beágyazottsága Magyarországon, de recens kutatások szerint inkább gyengének mondható (Isd csatolt kutatások). Tehát a társadalmi szereplőkkel való kapcsolatukat a civil szervezeteknek továbbra is erősíteni kellene, főként a magánszemélyek felé.
2. Az ügyek fenntarthatóságáról való gondolkodást kellene előtérbe helyezni és nem a szervezeti fenntarthatóságét. Ennek előnye, hogy egy reálisabb képet ad a világról. A gazdasági szereplőket sem csak a profitmaximalizálás vezérli. Ez a gondolkodás ad lehetőséget a civil szervezeteknek arra, hogy aszerint alakítsák ki kapcsolataikat, hogy kiknek mennyire fontosak ezek az ügyek, differenciálást és hosszú távú együttműködés lehetőségét megteremtve a szektoron kívüli szereplőkkel is.
3. A civil szektor még nem tudta meggyőzni a pénzügyvilágot, hogy érdemes lenne külön pénzügyi szolgáltatásokat kialakítani részére. Akarja-e, szükséges-e ez? Ha igen, mi kell ahhoz, hogy meggyőzze?
4. A civil szervezeteknek is tanulniuk kell a pénzügyi szereplőiről, működéséről.
5. A civileknek is mérlegelni kell, milyen előnyökkel járhat egy kölcsön felvétele.
6. Fejlesztani kell a civil szektor pénzügyi ismereteit, ha nem megy training módszerekkel, akkor valamilyen újfajta módon (pl. milyen kölcsönös tanulási programok képzelhetőek el a pénzügyi intézetek és a civilek között, barterbe képzés, egymásnál eltöltött gyakorlati programok, stb.)
7. A tőkésített adományozó magánalapítványok (endowment) a civil szektor fenntarthatóságának kulcselemét jelentenék, de számuk nagyon alacsony Magyarországon. A törvényhozás nem holisztikusan nézi a civil szektort, amely azt vizsgálná, hogy milyen forrásokra van szükségük a civileknek, hogy hatékonyan működhessenek. Nincs átgondolva, hogy mitől működhet a civil szektor forrás szempontból. Pedig egy ilyen tudatos, stratégiai forrásdiverzifikációt segítő forma talán a banki involváció nélkül is reagálhatna a likviditási hiányra.
8. A civil szervezetek és egyházi szervezetek közötti egyenlőtlen támogatási arányok élnek ma, ez ellen komoly érdekérvényesítő fellépéssel lehet küzdeni.
9. A civil szervezetek gazdasági működéséről kialakult gondolkodást szükséges megváltoztatni, tartalékok gyűjtését elindítani.
10. Szükséges lenne alkalmazni a hatásmérést és a hatás kommunikációjának eszközeit, a minőségbiztosítási rendszereket, egyéb transzparenciát és ezzel fenntarthatóságot segítő módszereket (Isd. csatolt DemNet kutatás). A mozaikszavak nem újak, előkerültek már az 1990-es években. Az analitika, ami mögöttük van, az viszont fejlődik. Nagy-Britanniában ez egy költséghaszon-elemzésből kiinduló, de ennél sokkal bonyolultabb metodika. Az egyik legfontosabb alapeleme, hogy az értékadás tartalmát maguktól a célcsoporttól és szakemberektől veszik. Ez a széleskörű elemzés nem volt divat korábban és a környezettudatosság irányából merült fel. Ezeknek a módszertanoknak a célzottjai nem az állam. Az, hogy valaki jól vagy hatásosabban végzi a munkáját, az pályázatoknál nem előny, ezzel a magánszférában lehet előnyös helyzetbe kerülni. Így a magánadományozókat lehet megnyerni, növelni a társadalmi beágyazottságot, ami a magánszféra bevonását segíti
11. A civilek szolgáltatásaikkal valós piaci értéket kellene, hogy megjelenjenek.

12. Létesüljön egy olyan magyar hálózat, amely a társadalmi innováció köré szervezi magát és társuljon az európai Social Innovation Coalition-höz. Formáljanak a civil szervezetek is véleményt arról, hogy milyen lenne számukra egy optimális társadalmi befektetési alap működése.
13. Bankok között teremtsenek a civil szervezetek versenyhelyzetet Magyarországon egy “társadalmi befektetési alap” létrehozására vagy a társadalmi innováció finanszírozásának kialakítására, felkarolására.
14. Kérjenek a civilek a kormánytól egy tervet az EU-elnökség végéig a társadalmi innováció témájának felkarolására, beemelésére a szakpolitikákba.

Idézetek:

„Minek a fenntarthatóságáról is beszélünk? A civil szektornak, mint viszonylag jól meghatározható szervezetek csoportjának fenntarthatóságáról, vagy azokkal a célokkal való törődés fenntarthatóságáról beszélünk, amikkel általában a civil szektor szereplői foglalkoznak (pl: esetekkel való törődés, környezetvédelem, társadalmi kirekesztés ellen való harc...)?” Scsaurszki Tamás, független szakértő

„Örülök ennek az új lendületnek, viszont oda tudok visszakanyarodni, hogy megint egy kulturális váltásra van szükség, és az biztos, hogy kell ezen felül vagy ettől eltérve új területeket is behozni, ami szemléletváltáshoz vezet. Nem az a nehéz Magyarországon, hogy megtanuljunk új formákat [létrehozni vagy azokban működni], hanem az, hogy kockázatot vállaljunk.” Bullain Nilda, ECNL

„I would move away from the systemic approach, I would not take into consideration the government but I would concentrate on what we can achieve together with financial institutions, where our mutual interests lie. As long as they see their interests, it is more easy to work together with them.” Filippo Addarii, Euclid Network

„Az, hogy egy szervezet jól vagy hatásosabban végzi a munkáját, az pályázatoknál nem előny, viszont a magánszférában jelenthet előnyt. Így a magánadományozókat lehet megnyerni, növelni a társadalmi beágyazottságot, ami a magánszférával jön.” Jaksa Brigitta, DemNet

„Hangsúlyoznám a hatásmérés jelentőségét. Sokszor találkozom azzal az attitűddel, hogy a civilség fogalma alapvetően párosul a hasznosság fogalmával, ami egy nagyon káros hozzáállás.” Móra Vera, Ökotárs Alapítvány

„Próbálunk együttműködni a pályázó szervezetekkel, segítünk közös cash-flow tervezéssel, képzéssel, de szívesen fejlesztenénk ezeket a képességeket a szervezeteknél. Felelősséget vállalunk különböző módokon: tapasztalatcsere a hasonló területen működő szervezetekkel, 'Best practise' tapasztalatok adoptálása, a megszerzett ügyfélkör kiszolgálása, új termékek fejlesztése az újonnan formálódó igények kielégítésére...” Winkler Gábor, Mikrohitel Zrt

„A civil szervezet nem tudja beárazni, ezáltal piacositani a saját szolgáltatását.” Szinai Ádám, CIB Bank

„Social investment may be CSR or something more (capital+interest+social&environmental return). This second approach is a strong financial proposal for all financial players.” Filippo Addarii, Euclid Network

“...in the next few years, the infrastructure for social innovation will grow. Social innovation laboratories, hubs, parks need big investments to be realized. There will be projects to be presented to the European Commission before the end of the year, so Hungary should join them.” Gorka Espiau Idoiaga, Social Innovation Park

“Social innovation is key to all of our future. We need to price our services in the Social Enterprise sector and more in the Volunteer sector. We price everything far too cheap and we do not experiment much in product development. Therefore social innovation is an excellent tool to put unused products of private corporations and use them in the civil sector.” Michele Rigby, Social Enterprise East of England

„Mi közösségi innovációról beszélünk. Még elég forráshiányos ez a terület. Az Emberi Tartalékok Területe, ahol pl. alternatív energiaforrásokból biztosítanánk áramfejlesztést, amelyet közösségek kapnának, és az EONhoz küldenék a fel nem használt áramot.” Nyitrai Ákos, Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége

„Nagyon jó szövetkezethnél dolgozni. Ez a munka és életminőség egy élmény. Kérdés, hogyan kommunikáljunk a szövetkezeti formákért, a társadalmi/közösségi innovációért. Az emberek nem tudják, de nem is ismerik fel az innovációt. [...]” Tracey Whitley, Védegyelet

“It has proven to be an interesting development to overcome legal borders. Commercial banks need to adapt themselves to overcome the strict legal forms, and civil organizations need to take part in capacity buildings.” Bruno Dunkel, CoopEst

“I think the commitment from the banks here is fantastic. The British experience: the headquarters’ commitment is nice, but training all your local branches to understand social enterprises is a huge challenge, but it is the core of the issue. [...] So that you can get to know what is missing in the Hungarian market and create your services.” Michele Rigby, Social Enterprise East of England

„A mostani [EUs pénzügyi] szabályozásban a civilek számára minden esetben kedvezőtlen a helyzet, ma pl. ha egy civil szervezet uniós pályázaton keresztül többletet termel, nem tarthatja meg, mi pedig azt szeretnénk elérni, hogy megtarthassa.” Bullain Nilda, ECNL

Civil szektor fejlesztési és társadalmi innovációs témában partnerünk:

Nemzetközi fejlesztési kérdésekben és Új Tagállamos átmeneti tapasztalatokkal kapcsolatosan partnerünk:

Jelen kiadvány a **HAND** ELNÖKSÉGI PROGRAM **2011** keretében készült.

Az eseményen elhangzottak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Unió, az NCA, a Magyar EU-elnökség, a CONCORD vagy a HAND Szövetség álláspontját.

DEMOKRATIKUS JOGOK FEJLESZTÉSÉÉRT
ALAPÍTVÁNY
FOUNDATION FOR DEVELOPMENT OF
DEMOCRATIC RIGHTS